

# ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТУВАННЯ СИЛОВОЇ УСТАНОВКИ ЕЛЕКТРОМОБІЛЯ TESLA MODEL S

<sup>1</sup>Вінницький національний технічний університет

## *Анотація*

*В роботі проаналізовані методи діагностування силової установки автомобіля Tesla Model S.*

**Ключові слова:** електромобіль, силова електроустановка, асинхронний двигун, діагностування.

## *Abstract*

*The paper analyzes methods for diagnosing the power plant of the Tesla Model s car.*

**Keywords:** electric vehicle, power plant, asynchronous motor, diagnostics.

## Вступ

Один з найбільш популярних електромобілів на території України є електромобіль Tesla. Це пояснюється тим, що даний електромобіль характеризується високою надійністю, економічністю та екологічністю. Надійність силової електроустановки значною мірою залежить не тільки від досконалості конструкції і технології виробництва, а й від якості контрольно-діагностичних робіт. На даний час існують різноманітні методи діагностування електроприводів.

Несправності електродвигуна спричиняють зниження динамічних якостей електромобіля, або вихід його з ладу. Тому, для підвищення терміну служби і надійності в умовах експлуатації автомобіля потрібно проводити періодичні діагностичні роботи.

## Основна частина

Для підвищення ефективності, збільшення тривалості експлуатації та надійності електросилової установки (електродвигуна) необхідне вчасне виконання діагностичних робіт. Діагностування дозволяє підвищити ймовірність безвідмовної роботи.

Типовими несправностями електросилової установки є передчасний знос підшипників, знос шліцьових з'єднань вала ротора та привідного вала редуктора, пошкодження ізоляції, обрив обмоток, міжвиткові замикання, замикання на корпус та ін. Основними причинами можуть бути: дефекти заводу-виробника, тривала експлуатація при агресивній їзді (розгін – гальмування), часті розгони (різкі старты з місця), важкі умови експлуатації та ін.

Під час діагностування отримується інформація про технічний стан елемента, та прогнозування його ресурсу [1]. Діагностування технічного стану електросилової установки може виконуватись із застосуванням тягово-динамічних стендів, мотор-тестерів з осцилографом та допоміжного обладнання: стетоскопа, мультиметра та ін.

Найбільш прогресивним та перспективним методом діагностики електросилової установки електромобіля є комп'ютерна діагностика, де використання ПК можливе сумісно з мотор-тестерами [1].

Діагностування електросилової установки на стенді тягово-динамічних характеристик (динамометричний стенд) [2] відбувається за рахунок цифрових вимірювань динамічних показників в русі (а саме: крутний момент та потужність на проміжних значеннях обертання ротора електродвигуна). Стенд дає можливість визначити технічний стан тягової акумуляторної батареї та електросилової установки після певного періоду експлуатації. Такий метод діагностування називається – метод стендових випробувань.

Ефективним є метод заснований на аналізі вібрації електродвигуна [2]. Він виконується із застосуванням мотор-тестера та віброакустичного сенсора (зчитування осцилограми спектру вібрацій під різними навантаженнями), що дає можливість виміряти такі прямі (структурні) діагностичні

параметри: пошкодження підшипників валу ротора (прискорений знос, або вібрація); сторонній шум (звук); неспіввісність валу ротора; дисбаланс маси ротора. Також відомі методи діагностування такі як: вимір і аналіз температури електродвигуна, за допомогою пірометра; методи діагностики стану ізоляції візуальним оглядом; прослуховування підшипників та сторонніх звуків за допомогою стетоскопа та ін.

Окрім цього застосовується метод діагностування електродвигуна на основі аналізу електричних параметрів, а саме: осцилограм напруги та сили струму [2]. Він реалізується з допомогою мотор-тестера з використанням струмових кліщів та осцилографа (зчитування осцилограм під різними навантаженнями). За допомогою даного методу, можна чітко судити про технічний стан електросилової установки. Перевіряють такі діагностичні параметри: споживання потужності; споживання струму [2]. На рис. 1 показано схему приєднання сенсорів до електросилової установки.

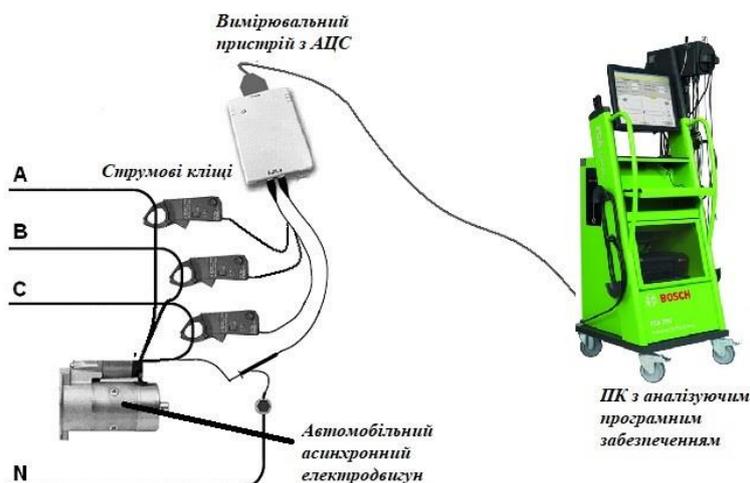


Рис. 1 – Схема приєднання сенсорів для діагностування електросилової установки

На етапі дослідження зчитаних осцилограм визначаються аномальні амплітуди на певних частотах, а також аналізується форма сигналу. За отриманими даними визначають справність електросилової установки двигуна.

### Висновки

Найбільш раціональними та достовірними методами діагностування силової установки електромобіля є методи основані на аналізі електричних параметрів, а саме осцилограм напруги та сили струму, а також метод аналізу вібрацій електродвигуна. Суть такого підходу полягає у визначенні найбільш значимих діагностичних параметрів та скороченні розмірності простору ознак.

### СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кукурудзяк Ю. Ю. Метод автоматизованого діагностування системи запалювання та системи керування автомобільним двигуном : монографія / Ю. Ю. Кукурудзяк, В. В. Ребедаєло. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 144 с.
2. Діагностика асинхронного електродвигуна по робочих режимів, акустичний способом та тепловим, [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. Режим доступу: <http://www.tesla.ru/publications/files/051>.

**Ковальчук Дмитро Анатолійович** - студент групи 1АТ-18мс, факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: dimasikkovalchuk2008@gmail.com.

Науковий керівник: **Кукурудзяк Юрій Юрійович** - канд. техн. наук, доцент кафедри автомобілів та транспортного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, email: uk34@ukr.net

**Kovalchuk Dmuro A.** - faculty of Engineering and Transport, Vinnytsia National Technical University.

Supervisor: **Kukurudzyak Yuri Y.**, Vinnytsia national technical university, Vinnytsia, e-mail: uk34@ukr.net.